

EBA/GL/2017/04

11/07/2017

Lopulliset ohjeet

osakkeenomistajien kohtelusta velkakirjojen arvon alaskirjauksessa
tai pääomainstrumenttien alaskirjauksessa ja muuntamisessa

1. Noudattamista ja ilmoittamista koskevat velvoitteet

Näiden ohjeiden asema

1. Tämä asiakirja sisältää ohjeita, jotka on annettu asetuksen (EU) N:o 1093/2010¹ 16 artiklan nojalla. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten ja finanssilaitosten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan ohjeita.
2. Ohjeissa esitetään Euroopan pankkiviranomaisen näkemys Euroopan finanssivalvojen järjestelmässä toteutettavista asianmukaisista valvontakäytännöistä tai siitä, miten unionin lainsäädäntöä on sovellettava tietyllä alalla. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 4 artiklan 2 kohdassa määriteltyjen toimivaltaisten viranomaisten, joihin näitä ohjeita sovelletaan, on noudatettava ohjeita sisällyttämällä ne tarpeen mukaan valvontakäytäntöihinsä (esim. muuttamalla lainsäädäntöään tai valvontamenettelyjään). Tämä koskee myös ohjeita, jotka on suunnattu ensisijaisesti laitoksille.

Raportointivaatimukset

3. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan nojalla toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle viimeistään 11/09/2017, noudattavatko ne tai aikovatko ne noudattaa näitä ohjeita, sekä syyt niiden noudattamatta jättämiseen. Jos ilmoitusta ei toimiteta tähän määräaikaan mennessä, Euroopan pankkiviranomainen katsoo, etteivät toimivaltaiset viranomaiset noudata ohjeita. Ilmoitukset lähetetään Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla olevalla lomakkeella sähköpostitse osoitteeseen compliance@eba.europa.eu. Viitteeksi merkitään "EBA/GL/2017/04". Ilmoituksen voi lähettää ainoastaan henkilö, jolla on asianmukaiset valtuudet ilmoittaa ohjeiden tai suositusten noudattamisesta toimivaltaisen viranomaisen puolesta. Myös ohjeiden noudattamisen osalta tehtävistä muutoksista on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle.
4. Ilmoitukset julkaistaan Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).

I osasto – Aihe, soveltamisala ja määritelmät

1. Sisältö

1.1. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/59/EU (luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä annettu direktiivi)² 47 artiklan 6 kohdan mukaisesti näissä ohjeissa esitetään olosuhteet, joissa olisi asianmukaista toteuttaa 43 artiklassa tarkoitettu velkakirjojen arvon alaskirjaus tai 59 artiklassa tarkoitettu pääomainstrumenttien alaskirjaus tai muuntaminen toteuttamalla yksi tai molemmat seuraavista toimista:

(a) mitätöidä olemassa olevat osakkeet tai muut omistusinstrumentit tai siirtää ne velkojille, joita velkakirjojen arvon alaskirjaus koskee;

(b) laimentaa olemassa olevia osakkeita ja muita omistusinstrumentteja seuraavien muuntamisten tuloksena:

(i) direktiivin 2014/59/EU 59 artiklan 2 kohdan mukaisella valtuutuksella laitoksen liikkeeseen laskemat kyseeseen tulevat pääomainstrumentit; tai

(ii) kriisinratkaisun kohteena olevan laitoksen direktiivin 2014/59/EU 63 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettulla valtuutuksella liikkeeseen laskemat hyväksyttävät velat osakkeisiin tai muihin omistusinstrumentteihin.

47 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että toimenpide b) voidaan toteuttaa vain silloin, kun kriisinratkaisun kohteena olevalla laitoksella on 36 artiklan mukaisesti tehdyn omaisuuden arvostuksen mukaan positiivinen nettoarvo, ja että muuntaminen tapahtuu muuntokurssilla, joka heikentää merkittävästi olemassa olevia osakkeiden omistuksia ja muita omistusinstrumentteja.

2. Määritelmät

Näissä ohjeissa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

(a) osakkeiden "mitätöinti" tarkoittaa sitä, että osakkeet mitätöidään ja osakkeenomistajien taloudelliset saatavat ja muut omistusoikeudet poistetaan kokonaan näistä osakkeista;

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU, annettu 15. päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä, EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190).

(b) osakkeiden "siirrolla" tarkoitetaan osakkeiden tai muiden omistusinstrumenttien siirtämistä velkojille ja sitä, että alkuperäisten osakkeenomistajien tulevat taloudelliset saatavat ja muut omistusoikeudet näistä osakkeista poistetaan;

(c) "laimentaminen" tarkoittaa sitä, että uusia osakkeita tai muita omistusinstrumentteja lasketaan liikkeelle, ja siten olemassa olevien osakkeenomistajien tulevat taloudelliset saatavat ja muut oikeudet vähenevät suhteellisesti, mutta niitä ei välttämättä poisteta. He voivat säilyttää joitakin taloudellisia ja hallinnollisia omistusoikeuksia (äänestää)³.

3. Kattavuus ja soveltamistaso

Nämä ohjeet on tarkoitettu kriisinratkaisuviranomaisille, kun ne soveltavat velkakirjojen arvon alaskirjausta tai valtuutta kirjata alas tai muuntaa merkittäviä pääomainstrumentteja elinkyvyyttömäksi toteamisen ajankohtana direktiivin 2014/59/EU 1 artiklan b, c tai d alakohdassa tarkoitettuun laitokseen tai yhteisöön.

II osasto - Ohjeet olosuhteista, joissa on aiheellista mitätöidä, siirtää tai merkittävästi laimentaa osakkeita tai muita omistusinstrumentteja

1. Yrityksen varojen ja velkojen arvostukseen liittyvät olosuhteet

- 1.1. Ennen kuin sovelletaan velkakirjojen arvon alaskirjausta tai oikeutta alaskirjata tai muuntaa pääomainstrumentteja elinkyvyyttömäksi toteamisen ajankohtana, on tehtävä laitoksen varojen ja velkojen oikeudenmukainen, varovainen ja realistinen arvostus direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan b–g alakohdan mukaisesti.
- 1.2. Tämän arvostuksen tarkoituksena on antaa tietoja kriisinratkaisuviranomaiselle sellaisia päätöksiä varten, jotka koskevat osakkeiden tai muiden omistusinstrumenttien mitätöimisen tai laimentamisen laajuutta ja tappioiden laajuutta, jotka olisi tunnustettava kriisinratkaisutilanteessa.
- 1.3. Myös direktiivin 2014/59/EU 74 artiklan 2 kohdan mukainen, jälkikäteen tehty riippumaton arviointi on suoritettava, jotta määritettäisiin, oliko osakkaiden ja velallisten kriisinratkaisun tuloksena saama tosiasiallinen kohtelu huonompi kuin mitä he olisivat saaneet, jos yritys olisi mennyt normaaliin maksukyvyyttömyysmenettelyyn (jälkikäteen tehty arvostus). Samoin on arvioitava sitä käsittelyä, jonka jokaisen osakkaiden ja velkojen luokan olisi voinut odottaa saavan, jos yritys olisi likvidoitu tavanomaisessa maksukyvyyttömyysmenettelyssä, ja sisällytettävä direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan 4 kohdan b–g alakohdan mukaisesti tehty arvostus, kuten direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan 8 kohdassa säädetään.

³ Laimentamiseen voidaan yhdistää "mitätöiminen" tai "siirto" siten, että osa osakkeista, muttei kaikkia osakkeita, mitätöidä tai siirretä.

- 1.4. Osakkeenomistajien ja muiden omistusinstrumenttien asianmukainen kohtelu on perusteltava laitoksen arvioidulla nettoarvolla sen arvostuksen mukaan, joka on tehty direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan 4 kohdan b–g alakohdan mukaisesti ja sen arvioinnin mukaan, joka on tehty direktiivin 2014/59/EU 74 36 artiklan 8 kohdan mukaisesti.

a. Mitätöiminen tai siirto

- 1.5. Kriisinratkaisuviranomaisten olisi mitätöitävä tai siirrettävä kokonaan kaikki osakkeet tai muut omistusinstrumentit, kun laitoksen nettomääräinen arvo on nolla tai negatiivinen sekä direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan 4 kohdan b–g alakohdan mukaisen arvostuksen perusteella ja kyseisen direktiivin 36 artiklan 8 kohdan mukaisen arvion perusteella.
- 1.6. Jos laitoksen nettovarallisuusarvo on sitä vastoin positiivinen sekä direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan 4 kohdan b–g alakohdan mukaan tehdyn arvostuksen että mainitun direktiivin 36 artiklan 8 kohdan mukaisesti laaditun arvion perusteella, mitätöinnin tai siirron laajuuden tulisi olla osittainen ja sen olisi varmistettava, että osakkeenomistajat säilyttävät vähintään 36 artiklan 8 kohdan mukaisen arvion nettoarvon.
- 1.7. Jos direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan 4 kohdan b–g alakohdan mukaisen arvostuksen mukainen nettoarvo on nolla tai negatiivinen, on ainakin osittain alaskirjattava velkojia, jotka ovat korkeammassa etuoikeusasemassa maksukyvyttömyyden osalta osakkeisiin tai muihin omistusinstrumentteihin nähden. Muiden velkojien alaskirjaaminen, kun osakkeenomistajat säilyttävät jonkin arvon, olisi ristiriidassa sekä direktiivin 2014/59/EU 48 artiklan mukaisen alaskirjauksen järjestyksen että maksukyvyttömyysmenettelyssä noudatettavan velkojien hierarkian kunnioittamisen kanssa, josta direktiivin 2014/59/ EU 34 artiklan kriisinratkaisuperiaatteissa määrätään.
- 1.8. Jos osakkeilla tai muilla omistusinstrumenteilla on positiivinen arvo direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan 4 kohdan b–g alakohdan mukaisen arvostuksen perusteella, mutta 36 artiklan 8 kohdan mukaisen arvion mukaan nolla-arvo, kriisinratkaisuviranomaiset voivat valita laajemmista vaihtoehtoista, jotka koostuvat: a) täydellisestä mitätöinnistä tai siirtämisestä; b) osittaisesta mitätöinnistä tai siirtämisestä⁴; tai c) laimentamisesta. Tässä tapauksessa kriisinratkaisuviranomaisten olisi arvioitava huolellisesti, mikä vaihtoehto noudattaa parhaiten direktiivin 2014/59/EU periaatteita ja suojatoimia ja saavuttaa kriisinratkaisutavoitteet, jotta varmistetaan johdonmukaisuus velkojien hierarkiassa, 48 artiklan mukaisessa alaskirjauksen järjestyksessä ja 34 artiklan kriisinratkaisuperiaatteissa.
- 1.9. Kriisinratkaisutoimien toteuttamisessa kriisinratkaisuviranomaisten olisi vältettävä toteuttamasta sellaista kriisinratkaisutoimenpidettä, jonka he voivat olettaa johtavan

⁴ "Osittaisella mitätöinnillä / siirtämisellä" tarkoitetaan sitä, että laimentaminen (47 artiklan 1 kohdan b alakohta) yhdistetään "mitätöimiseen" tai "siirtämiseen" (47 artiklan 1 kohdan a alakohta) mitätöimättä instrumentteja kokonaan (eli osakkeenomistajat ja muiden instrumenttien omistajat säilyttävät jonkin verran arvoa). Osittainen siirtäminen voi tapahtua myös jakamalla osakkeet osiin tarkoituksena luoda lisäosakkeita, jotka siirretään pääomainstrumenttien haltijoille tai velkojille.

siihen, että osakkeenomistajat kärsivät suuremman tappion kuin mitä he olisivat voineet saada tavanomaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä⁵.

b. Merkittävä laimentaminen

- 1.10. Jos osakkeita tai muita omistusinstrumentteja ei mitätöidä tai siirretä kokonaisuudessaan, niitä on laimennettava merkittävästi kun velat muunnetaan omaan pääomaan.
- 1.11. Näissä ohjeissa merkittävällä laimentamisella tarkoitetaan sitä, että sekä osakkeenomistajien prosenttiosuutta omistusoikeudesta yhteisöön että omistusinstrumenttien arvoa on vähennettävä, ellei tämä riko direktiivin 2014/59/EU 73 artiklassa säädettyä suojaa. Tätä tapahtuu vain silloin, kun kriisinratkaisun odotetaan säilyttävän pankin omistajille vähemmän arvoa kuin normaali maksukyvyttömyysmenettely.
- 1.12. Laimentamista tehtäessä sen laajuus olisi määritettävä johdonmukaisesti direktiivin 2014/59/EU 50 artiklan ja EPV:n muuntokursseja koskevien ohjeiden mukaisesti. EBA:n ohjeiden, jotka koskevat velkakirjojen arvon alaskirjauksessa velan pääomaksi muuntamisessa käytettäviä muuntokursseja, 2 periaatteen mukaisesti vahvistetuilla muuntokursseilla on pystyttävä varmistamaan, että laimentaminen on merkittävää. Tämä periaate edellyttää, että muuntokursseilla pyritään varmistamaan, että osakkeenomistajat vastaavat ensin tappioista ja että noudatetaan velkojen hierarkiaa. Jos tietyn velkojaluokan tilanteen odotetaan olevan huonompi kriisinratkaisun jälkeen kuin sitä ennen direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan 4 kohdan b–g alakohdan mukaisen arvostuksen perusteella, kriisinratkaisuviranomaisen olisi vahvistettava muuntokurssi, joka vastaa tai on lähellä nollaa kaikille veloille ja instrumenteille, jotka ovat maksukyvyttömyydessä huonommalla etuoikeussijalla.
- 1.13. Poikkeuksellisissa olosuhteissa voi olla mahdollista, että minkään vastuuvollisen ei odoteta osallistuvan tappion kattamiseen tai pääomapohjan vahvistamiseen kriisinratkaisussa. Tällöin pääomainstrumenttien muuntokurssit olisi asetettava sen varmistamiseksi, että kriisinratkaisun suunnitellut tavoitteet saavutetaan ja että ennen kriisinratkaisua hallussa olleiden osakkeiden tai muiden omistusoikeuksien arvo pienenee.
- 1.14. Kriisinratkaisuviranomaiset voivat päättää laimentaa merkittävästi olemassa olevia osakkeita tai muita omistusinstrumentteja vain silloin, kun direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan 4 kohdan b–g alakohdan mukainen arvostaminen osoittaa, että osakkeilla tai muilla omistusinstrumenteilla on positiivinen nettoarvo. Näissä olosuhteissa merkittävää laimentamista voitaisiin soveltaa myös yhdistettynä osittaiseen mitätöimiseen tai osakkeiden tai muiden omistusinstrumenttien osittaiseen siirtoon.
- 1.15. Kriisinratkaisuviranomaiset eivät saisi käyttää merkittävää laimentamista, jos laitoksen nettovarallisuusarvo on nolla tai negatiivinen direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan 4 kohdan

⁵ Jos näin on, heillä olisi melkein varmasti myös positiivinen toimivan yrityksen arvo, koska kriisinratkaisun odotetaan yleensä säilyttävän arvon maksukyvyttömyyteen verrattuna.

b–g alakohdan mukaisesti suoritettavan arvostamisen mukaisesti, jotta varmistetaan johdonmukaisuus direktiivin 2014/59/EU 34 artiklan periaatteiden kanssa, joiden mukaan osakkeenomistajat kärsivät ensimmäisen tappion ja velkojen hierarkiaa on noudatettava maksukyvyttömyystilanteessa.

- 1.16. Kun kriisintarkkailuviranomainen katsoo, että laitoksella on positiivinen nettoarvo direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan 4 kohdan b–g alakohdan mukaisen arvostuksen perusteella, mutta nolla-arvo 36 artiklan 8 kohdan arvioinnissa, kriisintarkkailuviranomaisen olisi toteutettava mikä tahansa direktiivin 2014/59/EU 47 artiklan 1 kohdan a tai b alakohdassa luetelluista vaihtoehtoista, jonka se arvioi parhaiten saavuttavan kriisintarkkailutavoitteet.
- 1.17. Joissakin olosuhteissa direktiivin 2014/59 59 artiklassa tarkoitettu pääomainstrumenttien alaskirjaaminen tai muuntaminen voidaan hoitaa ilman, että se johtaisi myös kriisintarkkailuun. Alaskirjaamisen tai muuntamisen on oltava laajuudeltaan 60 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan mukainen määrä, jotta kriisintarkkailutavoitteet voidaan saavuttaa. Tämä määrä voi olla esimerkiksi nolla, jos 59 artikla toteutuu, koska ylimääräinen julkinen taloudellinen tuki (mukaan lukien silloin, kun keskuspankki tarjoaa maksuvalmiusapua korvausvakuuden pohjalta tai takaa hiljattain liikkeeseen laskettuja velkoja) on sijoitettu terveellä pohjalla olevaan laitokseen, jonka ei direktiivin 2014/59/EU 32 artiklan nojalla ajatella kaatuvan tai joka ei todennäköisesti kaadu.
- 1.18. Tällaisissa tapauksissa riskienhallintaviranomaisten ei tulisi vähentää ydinpääomainstrumenttien (CET1) tasoa tai alaskirjata tai muuntaa olennaisia pääomainstrumentteja, koska pankki ei ole lähellä kaatumista eikä todennäköisesti kaadu, eikä ole tarpeen saavuttaa kriisintarkkailutavoitteita.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto tässä jaksossa esitetyistä kohdista:

<u>Osakkeenomistajien vaateiden arvoa koskevat olosuhteet</u>	<u>Asianmukaiset toimet</u>	<u>Epäasianmukaiset toimet</u>
Positiivinen nettoarvo sekä direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan 4 kohdan b–g alakohdan mukaisesti suoritettussa arvostuksessa että mainitun direktiivin 36 artiklan 8 kohdan mukaisesti laaditussa arviossa	1. Osittainen mitätöiminen 2. Osittainen siirto 3. Laimentaminen	1. Täysi mitätöiminen 2. Täysi siirto
Positiivinen nettoarvo direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan 4 kohdan b–g alakohdan mukaisesti tehdyssä arvostuksessa, mutta nolla tai negatiivinen nettoarvo mainitun direktiivin 36 artiklan 8	1. Täysi tai osittainen mitätöiminen 2. Täysi tai osittainen siirto 3. Laimentaminen	Ei mitään (mutta muuntokurssien on oltava asianmukaisia)

kohdan mukaisesti laaditussa arviossa		
Nolla tai negatiivinen nettoarvo sekä direktiivin 2014/59/EU 36 artiklan 4 kohdan b–g alakohdan mukaisesti tehdyssä arvostuksessa että kyseisen direktiivin 36 artiklan 8 kohdan mukaisesti laaditussa arviossa	1. Täysi mitätöiminen 2. Täysi siirto	1. Osittainen mitätöiminen 2. Osittainen siirto 3. Laimentaminen

2. Muiden kuin yrityksen varojen ja velkojen arvostukseen liittyvät olosuhteet

- 1.19. Jos useamman kuin yhden vaihtoehdon soveltaminen voi olla tarkoituksenmukaista arvonmäärityksen perusteella tai kun valitaan käytettävät välineet laimentamisen aikaansaamiseksi, kriisinratkaisuviranomaisten olisi valittava se vaihtoehto tai ne vaihtoehdot, jotka parhaiten täyttävät direktiivin 2014/59/EU 31 artiklan kriisinratkaisutavoitteet.
- 1.20. Erityisesti kansallisen yhtiölainsäädännön tai EU:n yhtiöoikeuden säännökset voivat vaikuttaa sopivaan valintaan siitä, saavutetaanko laimentamisvaikutus pelkästään laskemalla liikkeeseen uusia osakkeita, mitätöimällä joitakin osakkeita ja laskemalla liikkeeseen uusia osakkeita tai pelkästään siirtämällä joitakin osakkeita.
- 1.21. Seuraavissa esimerkeissä annetaan viitteellinen kuvaus tekijöistä, joita kriisinratkaisuviranomaisten tulisi harkita. Esimerkit eivät ole ehdottomia, ja ohjeiden noudattaminen ei edellytä sitä, että viranomaisten pitää valita ehdotetut vaihtoehdot kuvatuissa olosuhteissa.
- 1.22. Viranomaiset voivat ottaa huomioon osakkeiden tai muiden omistusinstrumenttien erityispiirteet harkitessaan, tulisiko osakkeita tai muita omistusinstrumentteja mitätöidä ja/tai siirtää (yksinään tai laimentamiseen yhdistettynä). Tapauksessa, jossa tietyt osakkeet pitävät sisällään erityisiä äänioikeuksia, viranomaiset voivat katsoa, että on tarkoituksenmukaisempaa mitätöidä nämä osakkeet kuin siirtää niitä uudelleenorganisoidun yrityksen rakenteen yksinkertaistamiseksi.
- 1.23. Joissakin tapauksissa voi olla osakkeita tai muita omistusinstrumentteja, jotka eivät ole ydinpääomaa, esimerkiksi etuosakkeet, jotka luokitellaan ensisijaisen lisäpääoman (Tier 1) instrumenteiksi. Viranomaiset voivat halutessaan siirtää vain ydinpääomainstrumentit (CET1) ja mitätöidä mitä tahansa osakkeita tai muita omistusinstrumentteja (asiaankuuluvia suoja-toimenpiteitä ja oikeusturvaa kunnioittaen).
- 1.24. Jos kriisinratkaisuviranomaiset ovat käyttäneet direktiivin 2014/59/EU 43 artiklan 4 kohdan mukaista mahdollisuutta muuttaa aikaisemmin velkakirjojen arvon alaskirjauksen jälkeen velkojen omistukseen siirretyn laitoksen oikeudellista muotoa, omistusinstrumenttien

mitätöiminen olisi tehtävä vain siinä tapauksessa, jos se on tarpeen muutoksen tekemiseksi.

- 1.25. Jos julkisen yhtiön osakkeet noteerataan virallisissa pörsseissä, osakkeiden siirtäminen niiden peruuttamisen sijaan voi olla välttämätöntä, jotta vältetään keskeytyksiä osakkeiden listautumisessa ja niiden arvostuksessa.

III osasto – Loppumääräykset ja täytäntöönpano

Asianomaisten kriisinratkaisuviranomaisten olisi saatettava nämä ohjeet osaksi kansallisia kriisinratkaisukäytäntöjä kuuden kuukauden kuluessa niiden julkaisemisesta.